

ДОСЛІДНИЦЬКА СЛУЖБА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

**Путівник acquis ЄС (Євродайджест):
огляд актів
(грудень 2025 року)***

Путівник *acquis* ЄС (Євродайджест) містить оперативну систематизовану інформацію щодо прийнятих актів ЄС, ілюструє тенденції розвитку *acquis* та актуальні питання для держав-членів ЄС.

У першому розділі наведено реферативні огляди актів, опублікованих у грудні 2025 року, що присвячені врегулюванню відносин у сферах:

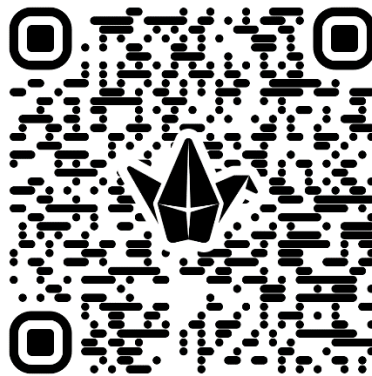
- охорони довкілля, прав споживачів та здоров'я;
- транспортної політики;
- свободи пересування працівників та соціальної політики;
- промислової політики та внутрішнього ринку;
- загальних, фінансових та інституційних питань;
- простору свободи, безпеки та правосуддя.

До другого розділу увійшли акти, прийняті ЄС щодо України протягом зазначеного періоду. Це акти про солідарність з Україною в питаннях забезпечення її територіальної цілісності, суверенітету та незалежності, а також щодо врегулювання окремих аспектів виконання Україною Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

У третьому розділі наведено огляд тенденцій розвитку права ЄС (*acquis* ЄС).

Для ознайомлення з Путівником перейдіть за посиланням:

<https://padlet.com/rservvru/acquis-2025-4zu9r9uysdxc1qi7>

ЗМІСТ

I. Акти права ЄС.....	4
Законодавчі акти	4
<i>Свобода пересування працівників та соціальна політика.....</i>	<i>4</i>
<i>Промислова політика та внутрішній ринок.....</i>	<i>7</i>
<i>Загальні, фінансові та інституційні питання</i>	<i>12</i>
<i>Простір свободи, безпеки та правосуддя.....</i>	<i>15</i>
<i>Транспортна політика</i>	<i>19</i>
Незаконодавчі акти	20
<i>Охорона довкілля, прав споживачів та здоров'я.....</i>	<i>20</i>
II. Акти ЄС, прийняті на знак солідарності з Україною	21
III. Огляд тенденцій розвитку права ЄС	22

I. Акти права ЄС

Законодавчі акти

Свобода пересування працівників та соціальна політика

Регламент (ЄС) 2025/2458 Європейського Парламенту та Ради від 26 листопада 2025 року про європейську статистику населення та житлового фонду, що вносить зміни до Регламенту (ЄС) № 862/2007 та скасовує регламенти (ЄС) № 763/2008 та (ЄС) № 1260/2013¹.

Цей Регламент встановлює спільні правила формування та поширення європейської статистики населення та житлового фонду для забезпечення порівнянності даних на рівні Європейського Союзу.

Регламент визначає 35 ключових термінів у цій сфері, зокрема: громадянство, звичайне місце проживання, міжнародна міграція, іммігрант, емігрант, внутрішня міграція, житлове приміщення, домогосподарство, сім'я, перепис населення та житлового фонду, статистична одиниця, національний рівень, регіональний рівень, місцевий рівень.

Регламент також визначає базу населення, що включає всіх осіб, які мають своє звичайне місце проживання на території Союзу в межах визначеної територіальної одиниці держави-члена на національному, регіональному та місцевому рівнях станом на дату відліку. Передбачено, що держави-члени застосовують визначення звичайного місця проживання осіб для всіх наборів даних, що надаються Комісії (Євростату) відповідно до цього Регламенту, а також на національному, регіональному та місцевому рівнях, як зазначено в Додатку до Регламенту.

Регламент визначає статистичні одиниці та сфери, які охоплює європейська статистика населення та житлового фонду. Держави-члени повинні формувати європейську статистику населення та житлового фонду щоквартально, щорічно та багаторічно, а також у межах десятирічного перепису населення та житлового фонду. Референтними роками для десятирічного перепису є роки, що закінчуються на «1», тоді як роки, що закінчуються на «1», «5» та «8», визначено як референтні для багаторічної статистики. Першою контрольною датою для надання річної статистики за темою «кількість населення» є 31 грудня 2027 року. Першою контрольною датою для надання даних десятирічного перепису є 31 грудня 2031 року. Держава-член уперше передає дані про енергетичну ефективність будівель не пізніше ніж через 24 місяці після того, як національна база даних про енергетичну ефективність будівель стане доступною відповідно до статті 22 Директиви (ЄС) 2024/1275. Першим контрольним періодом, за який має бути надана будь-яка інша статистика згідно з цим Регламентом, є 2028 рік.

¹ Regulation (EU) 2025/2458 of the European Parliament and of the Council of 26 November 2025 on European statistics on population and housing, amending Regulation (EC) No 862/2007 and repealing Regulations (EC) No 763/2008 and (EU) No 1260/2013. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202502458

Регламент визначає набір даних, метаданих та технічний формат їх передавання Комісії (Євростату), а також джерела даних і методи формування статистичної інформації. Національні статистичні інститути та інші національні органи, включені до переліку, зазначеного у статті 5(2) Регламенту (ЄС) № 223/2009, а також національні державні та інші органи, відповідальні за адміністративні дані, повинні створити необхідні механізми співпраці для забезпечення своєчасного та безоплатного доступу до таких даних.

Регламент також установлює вимоги щодо забезпечення якості переданих наборів даних і метаданих шляхом їх оцінювання та моніторингу.

У Регламенті передбачено, що обмін конфіденційними даними або персональними даними може здійснюватися на добровільній основі за умови дотримання вимог, визначених цим Регламентом.

Із метою імплементації цього Регламенту фінансовий внесок Союзу надається в межах Програми єдиного ринку, створеної Регламентом (ЄС) 2021/690, відповідно до Регламенту (ЄС, Євратом) 2024/2509, національним статистичним інститутам та іншим національним органам, включеним до переліку, зазначеного у статті 5(2) Регламенту (ЄС) № 223/2009.

Цей Регламент набирає чинності на двадцятий день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та застосовується з 1 січня 2028 року. Регламент є обов'язковим до виконання в повному обсязі й безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

Директива (ЄС) 2025/2450 Європейського Парламенту та Ради від 26 листопада 2025 року про внесення змін до Директиви 2009/38/ЄС щодо створення та діяльності Європейських робочих рад, а також ефективного забезпечення транснаціональних прав на інформування та консультації².

Ця Директива спрямована на удосконалення положень Директиви 2009/38/ЄС із метою підвищення ефективності процесу інформування та консультацій із працівниками підприємств та їхніми представниками, уточнення обсягу транснаціональних питань, забезпечення доступу до правосуддя, визначення покарань, а також тлумачення окремих понять.

Директива передбачає, що інформування та консультації з працівниками повинні відбуватися на відповідному рівні управління та представництва залежно від характеру питання, яке розглядається. З цією метою компетенція Європейської робочої ради та сфера застосування процедур інформування та консультацій для працівників обмежуються транснаціональними питаннями. Питання вважаються транснаціональними, якщо вони обґрунтовано стосуються підприємства або групи підприємств, що здійснюють діяльність на рівні Співтовариства, або щонайменше

² Directive (EU) 2025/2450 of the European Parliament and of the Council of 26 November 2025 amending Directive 2009/38/EC as regards the establishment and operation of European Works Councils and the effective enforcement of transnational information and consultation rights. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202502450

двох підприємств, установ чи груп підприємств, розташованих принаймні у двох різних державах-членах ЄС.

Центральне управління підприємства або групи підприємств ініціює переговори щодо створення Європейської робочої ради або запровадження процедури інформування та консультацій із власної ініціативи або на підставі спільного чи окремого письмового запиту щонайменше 100 працівників або їхніх представників у щонайменше двох підприємствах чи установах, розташованих принаймні у двох різних державах-членах ЄС.

Директива також запроваджує нові визначення термінів «інформація», «консультація» та «контрольне підприємство». Встановлюється, що з метою належного виконання завдань спеціальним переговорним органом витрати, пов'язані з проведенням переговорів, покриваються центральним керівництвом. Такі витрати повинні бути обґрунтованими та можуть включати оплату послуг експертів, зокрема юристів. Центральне керівництво має бути поінформоване про відповідні витрати до моменту їх понесення. Відповідно до цього принципу держави-члени можуть установлювати бюджетні правила щодо функціонування спеціального переговорного органу.

Директивою конкретизовано порядок функціонування Європейських робочих рад і процедури інформування та консультацій для працівників; повноваження представників працівників; заходи у разі недотримання національних положень, прийнятих на виконання цієї Директиви. Зокрема, у випадках порушення прав і обов'язків, що випливають із цієї Директиви, застосовуються ефективні, стримувальні та пропорційні санкції. Під час визначення санкцій держави-члени ЄС повинні враховувати тяжкість, тривалість і наслідки невиконання вимог, а також те, чи мало таке невиконання навмисний або недбалый характер. У разі запровадження фінансових санкцій необхідно враховувати річний оборот відповідного підприємства або групи підприємств. Якщо застосовується інший підхід до фінансових санкцій, необхідно забезпечити їх співмірність.

Відповідно до цієї Директиви держави-члени ЄС забезпечують ефективний доступ до судових проваджень та, в разі потреби, до адміністративних проваджень для спеціальних переговорних органів, Європейських робочих рад або, від їхнього імені, для їхніх членів чи представників. Держави-члени передбачають, що центральне керівництво покриває розумні витрати на юридичне представництво та участь у таких провадженнях, або вживають інших рівноцінних заходів із метою недопущення будь-якого фактичного обмеження доступу до цих проваджень через брак фінансових ресурсів.

Держави-члени повинні прийняти та опублікувати до 1 січня 2028 року відповідні закони та інші нормативно-правові акти, необхідні для виконання цієї Директиви, а також поінформувати Комісію щодо тексту цих положень.

Ця Директива набирає чинності на двадцятий день після її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу». Директива адресована державам-членам.

Промислова політика та внутрішній ринок

Регламент (ЄС) 2025/2645 Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2025 року про примусове ліцензування для управління кризами та про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 816/2006³.

Цей Регламент встановлює єдиний на рівні Європейського Союзу механізм примусового ліцензування прав інтелектуальної власності з метою реагування на кризові та надзвичайні ситуації. Він спрямований на забезпечення своєчасного доступу до захищених технологій, зокрема запатентованих винаходів, у випадках, коли добровільні ліцензійні домовленості є недостатніми або не можуть бути досягнуті в розумні строки, а відсутність такого доступу може перешкоджати ефективному подоланню кризової ситуації.

Регламент застосовується в разі офіційного визнання на рівні ЄС стану кризи або надзвичайної ситуації відповідно до встановлених механізмів ЄС. Він охоплює патенти, сертифікати додаткової охорони, а також опубліковані заявки на патенти, якщо вони є необхідними для виробництва товарів або надання послуг, що мають критичне значення для реагування на кризу. Запроваджений механізм діє як додатковий інструмент у ситуаціях, коли різні правові норми національних правових систем держав-членів ЄС можуть створювати перешкоди для функціонування внутрішнього ринку.

Регламент визначає умови, за яких Європейська Комісія може примусово надати ліцензію на використання об'єктів інтелектуальної власності. Така ліцензія має неексклюзивний і тимчасовий характер, обмежується за обсягом, територією та строком дії й надається лише в межах, необхідних для досягнення цілей реагування на кризу.

Регламент також встановлює принципи визначення справедливої та адекватної винагороди правовласнику за використання об'єктів інтелектуальної власності в межах примусового ліцензування, з урахуванням економічної вартості ліцензії, характеру та тривалості кризової ситуації, а також суспільного інтересу. Передбачаються механізми контролю за використанням ліцензії та можливість її припинення або коригування в разі зміни обставин.

Регламент уточнює співвідношення примусового ліцензування з іншими формами захисту інтелектуальної власності та не впливає на застосування норм щодо комерційної таємниці, за винятком випадків, коли розкриття певної інформації є необхідним і пропорційним для досягнення цілей Регламенту. Регламент також узгоджується з іншими інструментами ЄС у сфері управління кризами та забезпечення безпеки постачання.

Регламент набирає чинності на двадцятий день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

³ Regulation (EU) 2025/2645 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2025 on compulsory licensing for crisis management and amending Regulation (EC) No 816/2006. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202502645

Регламент (ЄС) 2025/2439 Європейського Парламенту та Ради від 26 листопада 2025 року про внесення змін до Регламенту (ЄС) 2024/2865 щодо строків застосування та перехідних положень⁴.

Цей Регламент має технічний і коригувальний характер та спрямований на зміну строків застосування окремих положень Регламенту (ЄС) 2024/2865 Європейського Парламенту та Ради від 23 жовтня 2024 року про внесення змін до Регламенту (ЄС) 1272/2008 щодо класифікації, маркування та пакування речовин і сумішей⁵ (далі – Регламент 2024/2865), яким було суттєво оновлено правове регулювання у сфері класифікації, маркування та пакування хімічних речовин і сумішей. Основною метою ухвалення цього акта є забезпечення більш реалістичного та поетапного впровадження нових вимог з урахуванням їхньої складності та впливу на економічних операторів.

Регламент передбачає перенесення строків застосування низки положень, що стосуються, зокрема, нових вимог до маркування, інформування споживачів, дистанційного продажу хімічної продукції та інших технічних аспектів. Метою цих дій є надання виробникам, імпортерам та дистриб'юторам додаткового часу для адаптації до оновлених вимог, уникнення надмірного адміністративного навантаження та запобігання порушенням у ланцюгах постачання, водночас не знижуючи рівень захисту здоров'я людини та довкілля.

Регламент уточнює, що окремі положення Регламенту 2024/2865 застосовуватимуться з різних дат у 2026–2028 роках залежно від їхнього змісту та практичної складності. Крім того, встановлюються перехідні положення, які дозволяють протягом визначеного періоду розміщувати на ринку речовини та суміші, класифіковані, марковані та упаковані відповідно до попередніх правил. Це забезпечує правову визначеність для економічних суб'єктів і запобігає необхідності негайного перегляду вже випущеної продукції.

Цей Регламент набирає чинності на двадцятий день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу». Регламент є обов'язковим до виконання в повному обсязі й безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

Регламент (ЄС) 2025/2455 Європейського Парламенту та Ради від 26 листопада 2025 року щодо створення Спільної платформи даних про хімічні речовини, встановлення правил забезпечення їхньої доступності, пошуку,

⁴ Regulation (EU) 2025/2439 of the European Parliament and of the Council of 26 November 2025 amending Regulation (EU) 2024/2865 as regards dates of application and transitional provisions. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202502439

⁵ Regulation (EU) 2024/2865 of the European Parliament and of the Council of 23 October 2024 amending Regulation (EC) No 1272/2008 on classification, labelling and packaging of substances and mixtures. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/2865/oj/eng>

сумісності та повторного використання, а також про створення системи моніторингу та прогнозування стану хімічних речовин⁶.

Цей Регламент був прийнятий для розвитку стратегії ЄС «Одна речовина – одна оцінка» (англ. One Substance, One Assessment), що складається з пакету законодавчих ініціатив, спрямованих на формування узгоджених та одноманітних підходів до оцінювання безпеки хімічних речовин у межах ЄС. Найважливішим нововведенням цього документа є положення про створення Спільної платформи даних щодо хімічних речовин (далі – Спільна платформа; англ. Common Data Platform on Chemicals, CDPC), яка має об'єднати й узагальнити довідкову інформацію, доступну для використання як фахівцями, так і органами влади та громадськістю.

Метою впровадження Спільної платформи є уникнення дублювання перевірок хімічних речовин різними агентствами ЄС (зокрема, Європейським агентством із хімічних речовин, Європейським агентством із безпеки харчових продуктів, Європейським агентством із лікарських засобів, Європейським агентством з охорони навколишнього середовища та Європейським агентством із безпеки та гігієни праці) та узгодження результатів таких досліджень. Керівництво Спільною платформою покладається на Європейське агентство з хімічних речовин.

Регламент визначає строки, умови та процедури впровадження й управління Спільною платформою. Так, до липня 2026 року Комісія повинна розробити та оприлюднити план-графік імплементації цього документа; до листопада 2027 року Європейське агентство з хімічних речовин має сформувати узагальнену базу даних для реєстрації досліджень хімічних речовин; до січня 2029 року передбачено завершення процедур із комплектації Спільної платформи; до 2036 року заплановано остаточну інтеграцію всіх попередньо напрацьованих даних щодо хімічних речовин.

На виконання завдання щодо моніторингу впливу хімічних речовин на здоров'я людей (біомоніторинг) та стану екосистем Регламент передбачає інтеграцію Спільної платформи з іншими базами даних, зокрема: з інформаційною платформою хімічного моніторингу; з репозитарієм референтних значень; з інформаційною базою щодо регуляторних процесів та досліджень окремих хімічних речовин або їх груп; з інформаційною базою хімічних речовин, які використовуються у виробках та продуктах; з інформаційною базою альтернативних речовин, безпека яких викликає занепокоєння; з інформаційною базою з екологічної стійкості та іншими відповідними ресурсами.

Регламент покладає на Європейське агентство з хімічних речовин обов'язки зі створення, управління та регулярного оновлення репозитарію спільних термінів та стандартів (стандартизованих форм) для ідентифікації та характеристики хімічних речовин, розміщених на Спільній платформі. Крім того, в межах Спільної

⁶ Regulation (EU) 2025/2455 of the European Parliament and of the Council of 26 November 2025 establishing a common data platform on chemicals, laying down rules to ensure that the data contained in it are findable, accessible, interoperable and reusable and establishing a monitoring and outlook framework for chemicals. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202502455

платформи передбачено створення обсерваторії хімічних речовин або їх груп, які потребують додаткової перевірки щодо їх властивостей, аспектів безпеки, використання та присутності на ринку ЄС.

Регламент також зобов'язує операторів бізнесу та лабораторії своєчасно реєструвати на Спільній платформі інформацію про будь-які замовлені ними дослідження хімічних речовин та покладає на держави-члени обов'язок запровадити санкції у вигляді штрафів за невиконання цих вимог.

Регламент містить п'ять додатків. *Додаток I* містить перелік правових актів Союзу, визначених у статтях 2, 3, 8, 12, 13, 14, 18, 20, 24, 26 та 27. *Додаток II* визначає дані, що мають бути включені до репозитарію референтних значень, отриманих у межах оцінювання ризику для довкілля згідно зі статтею 8(3). Це стосується прогнозованих концентрацій, які не викликають негативного ефекту, відповідно до Директиви 2001/83/ЄС, Регламенту (ЄС) 726/2004 та Регламенту (ЄС) 2019/6. У *Додатку III* наведений перелік правових актів Союзу, визначених у статтях 10 та 27 Регламенту. *Додаток IV* містить таблицю з переліком даних про хімічні речовини, включно з їхнім описом та зазначенням постачальників (серед яких Комісія, агентства ЄС, органи влади держав-членів тощо), які протягом трьох років мають бути включені до відповідного розділу Спільної платформи. *Додаток V* конкретизує правові акти Союзу, визначені у статтях 11 та 27 Регламенту.

Цей Регламент набирає чинності на двадцятий день після його публікації в «Офіційному віснику Європейського Союзу». Регламент є обов'язковим до виконання в повному обсязі й безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

Регламент (ЄС) 2025/2509 Європейського Парламенту та Ради від 26 листопада 2025 року про безпеку іграшок та про скасування Директиви 2009/48/ЄС⁷.

Цей Регламент прийнятий на заміну Директиві 2009/48/ЄС та поширює свою дію на продукцію, призначену для використання в ігрових цілях особами віком до 14 років (іграшки). Прийняття нового правового акта саме у формі Регламенту зумовлене необхідністю забезпечення на внутрішньому ринку ЄС та в усіх державах-членах уніфікованого підходу до вимог безпеки іграшок, а також досягнення високого рівня захисту здоров'я дітей.

Важливим нововведенням Регламенту є заміна Декларації відповідності, передбаченої Директивою 2009/48/ЄС, Цифровим паспортом продукту (далі – ЦПП). Регламент встановлює, що ЦПП повинен містити, зокрема, такі відомості: код та унікальний ідентифікатор іграшки; найменування та адресу виробника; посилання на відповідне законодавство ЄС, гармонізовані стандарти та загальні специфікації, щодо яких декларується відповідність товару; маркування CE (франц.

⁷ Regulation (EU) 2025/2509 of the European Parliament and of the Council of 26 November 2025 on the safety of toys and repealing Directive 2009/48/EC. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202502509

Conformité Européenne – європейська відповідність); перелік алергенних ароматизаторів; контактні дані виробника тощо (Додаток VI до Регламенту). Ця інформація має надаватися у цифровому форматі в доступний спосіб через носії даних, прикріплений до іграшки, її упаковки або супровідної документації. Запровадження ЦПП спрямоване на спрощення перевірок іграшок органами ринкового нагляду та надання учасникам ланцюга постачання і споживачам доступу до інформації про іграшку та контактні дані виробника.

Крім того, Регламент передбачає створення Європейською Комісією реєстру цифрових паспортів продукції та налагодження взаємозв'язку між цим реєстром і системою «єдиного вікна» митної служби ЄС, що дозволить митним органам покращити управління ризиками та спростити контроль на кордоні під час ввезення іграшок на внутрішній ринок ЄС.

Регламент визначає, що іграшки допускаються до обігу на внутрішньому ринку ЄС лише за умови їх відповідності загальним і спеціальним вимогам безпеки, зокрема з урахуванням відсутності в їх складі хімічних речовин або сумішей, заборонених до використання в межах ЄС. Обов'язок із контролю за дотриманням цих правил покладається на виробників, імпортерів та дистриб'юторів іграшок. Регламент визначає суб'єктів та процедури здійснення ринкового нагляду за безпекою іграшок.

Регламент також охоплює своїм регулюванням ринок електронної комерції та зобов'язує інтернет-магазини та інші онлайн-майданчики перевіряти наявність ЦПП та, за запитом регулятора, видаляти зі своїх сайтів іграшки, що не відповідають установленим безпековим вимогам.

Регламент містить вісім додатків, які деталізують окремі аспекти його застосування. Зокрема, в *Додатку I* визначено перелік продукції, на яку дія цього Регламенту не поширюється. *Додаток II* встановлює спеціальні вимоги щодо безпеки (зокрема щодо фізичних та механічних властивостей іграшок, їх займистості, хімічних та електричних властивостей, гігієнічних аспектів, радіоактивності, а також потенційного впливу на когнітивний розвиток та психічне здоров'я дітей тощо) та містить таблиці зі спеціальними умовами щодо наявності в іграшках окремих хімічних речовин або їх сполук, а також речовин, що підлягають обов'язковому маркуванню. *Додаток III* визначає перелік застережень, яких необхідно дотримуватися під час використання окремих категорій іграшок. *Додаток IV* регламентує процедури оцінювання відповідності, зокрема внутрішній виробничий контроль та експертизу на рівні ЄС, яку здійснює уповноважений орган Союзу. *Додаток V* конкретизує зміст технічної документації на продукт. *Додаток VI* визначає перелік даних, які повинен містити ЦПП. *Додаток VII* включає перелік товарних кодів та описів продукції для цілей статті 23(6), що регламентує процедури митного контролю на підставі ЦПП. *Додаток VIII* містить таблицю кореляції між положеннями цього Регламенту та Директиви 2009/48/ЄС, що ним скасовується.

Загальні, фінансові та інституційні питання

Регламент (ЄС, Євратом) 2025/2445 Європейського Парламенту та Ради від 26 листопада 2025 року про статут і фінансування європейських політичних партій та європейських політичних фондів⁸.

Європейський Парламент та Рада Європейського Союзу, беручи до уваги Договір про функціонування Європейського Союзу, Договір про заснування Європейського співтовариства з атомної енергії, прийняли в новій редакції Регламент, яким установлюються вимоги щодо фінансування політичних партій, які здійснюють свою діяльність на європейському рівні (європейські політичні партії), а також політичних фондів на європейському рівні (європейські політичні фонди). Тим самим було скасовано Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС, Євратом) № 1141/2014 від 22 жовтня 2014 року про статут і фінансування європейських політичних партій та європейських політичних фондів.

Метою Регламенту в новій редакції є посилення прозорості діяльності європейських політичних партій і зміцнення рамок їх фінансування, зокрема для протидії ризикам іноземного втручання та маніпуляцій, а також зменшення адміністративного навантаження й підвищення рівня відкритості європейських політичних партій для громадян ЄС.

Регламент уточнює види діяльності, які європейські політичні партії можуть організовувати спільно зі своїми партіями-членами з метою сприяння формуванню європейської політичної свідомості. Водночас нові правила зберігають заборону для європейських політичних партій та європейських політичних фондів фінансувати національні кампанії референдумів. Крім того, Регламент запроваджує заходи спрямовані на забезпечення гендерного балансу в діяльності політичних партій.

Регламент також уніфікує фінансові режими для європейських політичних партій та європейських політичних фондів, установлюючи для обох ставку співфінансування для отримання субсидій з бюджету ЄС на рівні 5 %. Окрему увагу приділено належному моніторингу нової бухгалтерської категорії, пов'язаної з фінансовими надходженнями, що генеруються діяльністю європейських політичних партій та європейських політичних фондів (власні ресурси). Водночас передбачено обмеження цього джерела доходу на рівні 3 % річного бюджету для європейських політичних партій та 5 % – для європейських політичних фондів.

Регламент вимагає від європейських політичних партій та європейських політичних фондів подання письмової декларації про їхню відповідність, а також відповідність їхніх членів цінностям ЄС, із застереженням, що така декларація підлягає повторному поданню після будь-яких змін у складі членів. Крім того, нові правила обмежують ризик іноземного втручання шляхом запровадження

⁸ Regulation (EU, Euratom) 2025/2445 of the European Parliament and of the Council of 26 November 2025 on the statute and funding of European political parties and European political foundations. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2025/2445/oj>

додаткових вимог і обмежень для нових категорій «асоційованих партій-членів» та «асоційованих організацій-членів». Регламент також забороняє членські внески або інші внески до європейських політичних партій та європейських політичних фондів від партій чи організацій поза межами ЄС, водночас зберігаючи можливість для партій підтримувати співпрацю зі своїми політичними партнерами за межами ЄС. Також нові положення запроваджують запобіжні механізми з метою гарантування того, що члени європейських політичних партій та європейських політичних фондів не перебувають під дією обмежувальних заходів.

Загалом Регламентом встановлено нормативні визначення та правове регулювання діяльності європейських політичних партій і європейських політичних партійних фондів, а також урегульовано питання їх функціонування, фінансування та організаційного забезпечення.

Зокрема, Регламентом закріплено: умови реєстрації європейської політичної партії (стаття 3); вимоги до статуту європейської політичної партії та статуту європейського політичного фонду (статті 4 та 6); зобов'язання щодо забезпечення прозорості та гендерного балансу (статті 5 та 7); порядок утворення та правовий статус незалежного органу ЄС у справах європейських політичних партій і європейських політичних фондів, на який покладено повноваження з реєстрації, контролю та накладення санкцій (стаття 8). Крім того, Регламент визначає статус і компетенцію Комітету незалежних відомих діячів щодо розгляду питань можливого явного і серйозного порушення цінностей, на яких ґрунтується Союз, європейською політичною партією чи європейським політичним фондом (статті 15 і 16).

Водночас положеннями Розділу IV Регламенту встановлено умови розподілу фінансування європейських партійних фондів як загалом щодо їх витрат, так і в контексті фінансування кампаній на виборах до Європейського Парламенту, встановлення обмежень і заборон використання європейських політичних фондів. Так, європейська політична партія, що має європейський політичний фонд і представлена в Європейському Парламенті принаймні одним зі своїх членів, має право подавати заявку на фінансування із загального бюджету ЄС (ч. 2 ст. 22 Регламенту). Надання такого фінансування здійснюється в межах щорічної бюджетної процедури Європейського Союзу відповідно до положень цього Регламенту та Регламенту (ЄС, Євратом) 2024/2509⁹. Доступ до фінансування для європейських політичних партій і європейських політичних фондів надається на підставі щорічного розподілу, зокрема: 10 % загального обсягу фінансування розподіляються між європейськими політичними партіями-бенефіціарами в рівних частках; тоді як 90 % – пропорційно до частки обраних членів Європейського Парламенту від відповідної партії (стаття 24 Регламенту). Крім того, європейські політичні партії та європейські політичні фонди можуть приймати пожертви від

⁹ Regulation (EU, Euratom) 2024/2509 of the European Parliament and of the Council of 23 September 2024 on the financial rules applicable to the general budget of the Union (recast). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>

фізичних і юридичних осіб у межах річних лімітів, установлених Регламентом для одного донора. У разі перевищення таких граничних сум відповідна європейська партія або європейський фонд має обов'язково негайно повідомити контролюючий незалежний орган ЄС. Невиконання цього обов'язку тягне за собою застосування фінансових санкцій із боку уповноваженого органу ЄС, передбачених Регламентом.

Контроль за дотриманням європейськими політичними партіями та європейськими політичними фондами своїх зобов'язань згідно з цим Регламентом здійснюється у співпраці незалежного органу ЄС, Уповноваженої особи Європейського Парламенту та компетентних органів держав-членів (стаття 29 Регламенту).

Регламент також містить низку додатків, зокрема *Додаток I*, який включає зразок офіційної декларації, що подається європейською політичною партією або європейським політичним фондом.

Цей Регламент набуває чинності на двадцятий день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу». Регламент застосовується до фінансування європейських політичних партій та європейських політичних фондів починаючи з 2027 бюджетного року. Регламент є обов'язковим до виконання в повному обсязі й безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

Простір свободи, безпеки та правосуддя

Регламент (ЄС) 2025/2441 Європейського Парламенту та Ради від 26 листопада 2025 року, яким вносяться зміни до Регламенту (ЄС) 2018/1806 щодо перегляду механізму призупинення дії¹⁰.

Цей Регламент спрямований на реформування та посилення механізму тимчасового призупинення звільнення від візових вимог для громадян третіх країн, передбаченого Регламентом (ЄС) 2018/1806. Його основною метою є підвищення спроможності Європейського Союзу оперативно та ефективно реагувати на ризики нелегальної міграції, а також на загрози державній політиці та внутрішній безпеці.

Ключові положення Регламенту передбачають розширення переліку підстав для активації механізму призупинення безвізового режиму.

Зокрема, механізм може бути застосований у разі виникнення гібридних загроз (зокрема інструменталізації мігрантів), системних недоліків у сфері безпеки документів або функціонування у третій країні схем «громадянства за інвестиції». Крім того, Регламент враховує випадки невідповідності візової політики третьої країни візовій політиці ЄС, а також суттєве погіршення зовнішніх відносин, спричинене порушеннями міжнародного права чи вчиненням ворожих дій щодо Європейського Союзу.

Документ також установлює кількісні порогові показники для застосування механізму: «суттєве збільшення» кількості відмов у в'їзді, заяв про надання притулку або кримінальних правопорушень визначено на рівні 30 %, тоді як показник низького рівня визнання заяв про надання притулку встановлено на рівні нижче 20 %.

Призупинення запроваджується шляхом ухвалення імплементаційного акта Європейської Комісії строком на 12 місяців із можливістю подальшого продовження делегованим актом ще на 24 місяці. Регламентом також передбачено застосування таргетованого призупинення, яке поширюється лише на окремі категорії громадян третіх країн (зокрема, посадових осіб), з метою мінімізації негативного впливу на цивільне суспільство.

Європейська Комісія зобов'язана здійснювати систематичний моніторинг дотримання вимог візової лібералізації та щорічно звітувати про його результати перед Європейським Парламентом і Радою.

Застосування цього механізму не має порушувати положення чинних угод про скасування візового режиму. У разі його активації дія таких угод має призупинятися з ухваленням відповідного рішення Ради.

Цей Регламент набуває чинності на двадцятий день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу». Регламент є обов'язковим до

¹⁰ Regulation (EU) 2025/2441 of the European Parliament and of the Council of 26 November 2025 amending Regulation (EU) 2018/1806 as regards the revision of the suspension mechanism. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202502441

виконання в повному обсязі й безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

Регламент (ЄС) 2025/2611 Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2025 року про внесення змін до Регламенту (ЄС) 2016/794 щодо посилення підтримки Європолу та розширення поліцейського співробітництва з метою запобігання та боротьби з незаконним ввезенням мігрантів і торгівлею людьми¹¹.

Цим Регламентом внесено зміни до Регламенту (ЄС) 2016/794 з метою підвищення спроможності Європолу надавати ефективну підтримку державам-членам у протидії незаконному ввезенню мігрантів та торгівлі людьми.

Ключові аспекти правового регулювання цього Регламенту передбачають такі положення. По-перше, запроваджується створення Європейського центру протидії незаконному ввезенню мігрантів як постійної спеціалізованої структури Європолу, призначеної для надання державам-членам оперативної, стратегічної та технічної підтримки. По-друге, Європол наділяється повноваженнями щодо координації діяльності оперативних робочих груп, а також щодо залучення та надання персоналу для здійснення технічної, аналітичної та форензичної підтримки безпосередньо під час проведення слідчих та оперативно-розшукових заходів національними компетентними органами.

Регламентом закріплюється обов'язкове використання захищеної мережі SIENA для здійснення транскордонного обміну даними між державами-членами, Європолом, а також офіцерами зв'язку з питань імміграції у третіх країнах.

Регламент санкціонує використання Європолом біометричної інформації (відбитків пальців, зображення обличчя) для ідентифікації осіб, причетних до злочинної діяльності, за умови дотримання принципу пропорційності та стандартів захисту персональних даних.

Крім того, до переліку злочинів, у межах яких Європол може надавати підтримку державам-членам, включено порушення обмежувальних заходів (санкцій) ЄС.

Водночас посилюється роль Європолу в забезпеченні логістичної та фінансової підтримки заходів, що здійснюються в межах Європейської мультидисциплінарної платформи проти кримінальних загроз (ЕМРАСТ).

Цей Регламент набуває чинності на двадцятий день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу». Регламент є обов'язковим до виконання в повному обсязі й безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

¹¹ Regulation (EU) 2025/2611 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2025 amending Regulation (EU) 2016/794 as regards the strengthening of Europol's support and enhancing police cooperation, for preventing and combating migrant smuggling and trafficking in human beings. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=OJ:L_202502611

Регламент (ЄС) 2025/2653 Європейського Парламенту та Ради від 19 грудня 2025 року, яким вносяться зміни до регламентів (ЄС) 2021/694, (ЄС) 2021/695, (ЄС) 2021/697, (ЄС) 2021/1153 та (ЄС) 2024/795 щодо стимулювання інвестицій, пов'язаних з обороною, у межах бюджету ЄС з метою реалізації плану «ReArm Europe»¹².

Регламент (ЄС) 2025/2653 від 19 грудня 2025 року вносить зміни до низки базових регламентів (регламентів 2021/694, 2021/695, 2021/697, 2021/1153 та 2024/795) з метою стимулювання інвестицій у сферу оборони через бюджет ЄС для реалізації плану «ReArm Europe» (Переозброєння Європи).

Ключові аспекти правового регулювання, передбачені цим Регламентом, охоплюють такі положення. По-перше, у межах Платформи стратегічних технологій для Європи (STEP) запроваджується четвертий стратегічний сектор – «оборонні технології». Це дозволяє мобілізувати ресурси одинадцяти програм ЄС для розвитку оборонної промисловості та оборонних інновацій без шкоди для вже наявних цивільних секторів. По-друге, Регламент відкриває акселератор Європейської інноваційної ради (EIC) для проєктів подвійного призначення та критичних оборонних технологій. Зокрема, передбачено надання прямого капітального фінансування (*direct equity investment*) для малих і середніх підприємств (МСП) та стартапів, що здійснюють діяльність у сфері оборони.

Документ офіційно передбачає асоціацію України з Європейським оборонним фондом (EDF), що відкриває можливість для українських суб'єктів брати участь у спільних науково-дослідних та конструкторських проєктах, сприяючи інтеграції української оборонно-технологічної бази до європейського простору.

Програму «Цифрова Європа» (DEP) доповнено завданнями щодо розгортання AI Giga factories та заводів штучного інтелекту для навчання складних моделей, які мають потенціал подвійного призначення. Водночас посилюється фокус на підвищенні стійкості до кібер- та гібридних загроз.

У межах Механізму «Сполучення Європи» (CEF) розширюються можливості фінансування транспортної інфраструктури подвійного призначення. Для проєктів, що реалізуються на пріоритетних коридорах військової мобільності, передбачено підвищений рівень попереднього фінансування в розмірі 20 %, а також можливість збільшення частки співфінансування з боку ЄС на 10 відсоткових пунктів.

Водночас запроваджуються суворі критерії прийнятності. До участі в оборонних проєктах допускаються лише юридичні особи, створені та зареєстровані в ЄС, Україні або країнах Європейської економічної зони, що асоційовані з програмою Horizon Europe. Такі суб'єкти не повинні перебувати під контролем

¹² Regulation (EU) 2025/2653 of the European Parliament and of the Council of 19 December 2025 amending Regulations (EU) 2021/694, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697, (EU) 2021/1153 and (EU) 2024/795, as regards incentivising defence-related investment in the EU budget to implement the ReArm Europe Plan. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202502653

неасоційованих третіх країн, якщо не надано відповідних державних гарантій безпеки.

Цей Регламент набирає чинності наступного дня після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу». Регламент є обов'язковим до виконання в повному обсязі й безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

Транспортна політика

Директива (ЄС) 2025/2459 Європейського Парламенту та Ради від 26 листопада 2025 року про внесення змін до Директиви 1999/62/ЄС щодо продовження періоду, протягом якого важковагові транспортні засоби з нульовим рівнем викидів можуть користуватися значно зниженими ставками інфраструктурних зборів та плати за користування інфраструктурою, або звільнятися від їх сплати¹³.

Європейський Парламент та Рада Європейського Союзу, беручи до уваги положення Договору про функціонування Європейського Союзу, з метою забезпечення чіткої та узгодженої правової бази та підтримки компаній Союзу в автомобільному секторі в досягненні цілей зі скорочення викидів CO₂, змінили строки застосування заходів, спрямованих на підтримання попиту та пропозиції на ринку важковагових транспортних засобів та, відповідно, продовжили терміни дії Директиви 1999/62/ЄС¹⁴.

Наразі зазначена Директива надає державам-членам можливість застосувати дискреційну норму щодо зниження ставки інфраструктурних зборів для важковагових транспортних засобів або плати за користування нею без встановлення будь-яких граничних значень для таких знижок, або надає можливість запровадження повного звільнення від таких зборів. Водночас держави-члени зобов'язані негайно повідомити про таке рішення Комісію.

Зокрема, Директивою (ЄС) 2022/362¹⁵ було внесено зміни до Директиви 1999/62/ЄС, якими, серед іншого, її доповнено статтею 7ga. Відповідно до цієї статті держави-члени могли застосовувати знижені ставки з 24 березня 2022 року до 31 грудня 2025 року. Директивою (ЄС) 2025/2459 строк дії такого повноваження було продовжено до 1 липня 2031 року.

Ця Директива набуває чинності на двадцятий день після її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу». Директива адресована усім державам-членам.

¹³ Directive (EU) 2025/2459 of the European Parliament and of the Council of 26 November 2025 amending Directive 1999/62/EC as regards the extension of the period in which zero-emission heavy-duty vehicles can benefit from significantly reduced rates of infrastructure or user charges or from exemptions to pay them. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202502459

¹⁴ Directive 1999/62/EC of the European Parliament and of the Council of 17 June 1999 on the charging of heavy goods vehicles for the use of certain infrastructures. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1999/62/oj>

¹⁵ Directive (EU) 2022/362 of the European Parliament and of the Council of 24 February 2022 amending Directives 1999/62/EC, 1999/37/EC and (EU) 2019/520, as regards the charging of vehicles for the use of certain infrastructures. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/362/oj>

Незаконодавчі акти

Охорона довкілля, прав споживачів та здоров'я

Рішення Ради (ЄС) 2025/2439 від 1 грудня 2025 року про підписання від імені Європейського Союзу Конвенції Ради Європи про охорону довкілля засобами кримінального права¹⁶.

Цим Рішенням Рада Європейського Союзу надає згоду на підписання від імені ЄС міжнародної Конвенції Ради Європи про охорону довкілля засобами кримінального права¹⁷ (далі – Конвенція), яка була прийнята Комітетом міністрів Ради Європи 14 травня 2025 року.

Рішенням встановлюється, що підписання Конвенції здійснюється від імені ЄС. Окремо наголошується, що її мета відповідає основним цілям ЄС у сфері охорони довкілля, визначеним у статті 191 Договору про функціонування ЄС¹⁸. Йдеться, зокрема, про досягнення високого рівня захисту довкілля, покращення його якості та боротьбу з екологічною злочинністю, зокрема шляхом застосування механізмів кримінального права, а також забезпечення захисту основних прав осіб, які постраждали від таких злочинів.

У Рішенні підкреслюється, що Європейський Союз і держави-члени мають спільні компетенції у сфері кримінально-правового захисту довкілля, що обґрунтовує участь ЄС у Конвенції поряд із його державами-членами. Водночас зазначається, що підписання Конвенції від імені ЄС жодним чином не позбавляє держав-членів права підписувати або ратифікувати її самостійно відповідно до їхніх внутрішніх процедур.

Це Рішення набирає чинності з дня його прийняття.

¹⁶ Council Decision (EU) 2025/2493 of 1 December 2025 on the signing, on behalf of the European Union, of the Council of Europe Convention on the Protection of the Environment through Criminal Law. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202502493

¹⁷ Council of Europe Convention on the Protection of the Environment through Criminal Law. URL: <https://www.coe.int/en/web/cdpc/convention-on-the-protection-of-the-environment-through-criminal-law>

¹⁸ Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2012/oj/eng

II. Акти ЄС, прийняті на знак солідарності з Україною

Регламент Ради (ЄС) 2025/2600 від 12 грудня 2025 року про надзвичайні заходи з подолання серйозних економічних труднощів, спричинених діями Росії в контексті воєнної агресії проти України¹⁹.

Регламент Ради (ЄС) 2025/2600 від 12 грудня 2025 року встановлює виняткові та тимчасові надзвичайні заходи, спрямовані на подолання серйозних економічних труднощів у межах Європейського Союзу, спричинених діями Російської Федерації у контексті її воєнної агресії проти України. Основною метою цього Регламенту є запобігання використанню значних фінансових ресурсів для продовження воєнних дій, а також стабілізація економічної ситуації в державах-членах ЄС.

Ключові аспекти правового регулювання охоплюють, зокрема, такі положення. По-перше, запроваджується імперативна заборона на будь-яку пряму чи опосередковану передачу активів та резервів Центрального банку Російської Федерації, а також будь-яких суб'єктів, що діють від його імені чи за його вказівкою (включно з Фондом національного добробуту). По-друге, фінансові установи, що утримують такі активи, зобов'язані здійснювати окреме управління готівковими залишками (*cash balances*), які накопичуються внаслідок настання строків погашення відповідних активів.

Встановлюється обов'язок для широкого кола фінансових інституцій, зокрема Європейського центрального банку, національних центральних банків та центральних депозитаріїв цінних паперів, надавати Європейській Комісії детальну інформацію про заблоковані активи не пізніше 14 березня 2026 року з подальшим щоквартальним оновленням відповідних даних.

Регламент також забороняє задоволення будь-яких вимог щодо компенсації, відшкодування чи виконання гарантій, висунутих Російською Федерацією або пов'язаними з нею особами, у зв'язку з виконанням цих заходів. Судові або арбітражні рішення, ухвалені в Російській Федерації з таких питань, не визнаються та не підлягають виконанню на території Європейського Союзу.

Передбачені заходи залишаються чинними до моменту одночасного виконання Російською Федерацією трьох умов: припинення воєнної агресії проти України, виплата репарацій Україні в обсязі, необхідному для її відновлення, а також об'єктивного усунення ризиків для економічної стабільності ЄС.

Цей Регламент набирає чинності наступного дня після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу». Регламент є обов'язковим до виконання в повному обсязі й безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

¹⁹ Council Regulation (EU) 2025/2600 of 12 December 2025 on emergency measures addressing the serious economic difficulties caused by Russia's actions in the context of the war of aggression against Ukraine. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202502600

III. Огляд тенденцій розвитку права ЄС

Європейський Парламент і Рада ЄС досягли попередньої домовленості щодо нових правил ЄС для автомобільного сектору у сфері циркулярної економіки²⁰.

Європейський Парламент і Рада ЄС досягли попередньої домовленості щодо нових правил ЄС у сфері циркулярної економіки, які охоплюють увесь життєвий цикл автомобіля – від етапу проєктування до остаточного поводження з транспортними засобами, що вийшли з експлуатації.

Згідно з узгодженим проєктом усі нові автомобілі мають бути спроектовані таким чином, щоб уповноважені підприємства могли безперешкодно вилучати якомога більшу кількість деталей і компонентів з метою їх повторного використання або перероблення.

Досягнута домовленість також передбачає комплекс вимог, яких слід дотримуватися під час передачі права власності на вживані автомобілі, без створення надмірного адміністративного навантаження для громадян.

Зокрема, документація, що подається під час продажу транспортного засобу економічним оператором фізичній чи юридичній особі, має включати або підтвердження того, що автомобіль не належить до транспортних засобів, що вийшли з експлуатації, або чинний сертифікат придатності до експлуатації. Фізичні особи зобов'язані надавати таку документацію лише у випадках, якщо транспортний засіб визнано повною економічною втратою або якщо продаж здійснюється виключно онлайн.

Крім того, через три роки після набуття чинності новими правилами виробники транспортних засобів повинні будуть покривати витрати, пов'язані зі збиранням та поводженням із транспортними засобами, що вийшли з експлуатації.

Передбачено застосування конкретних вимог щодо обов'язкового вилучення визначених деталей і компонентів, а також рідин, мастильних матеріалів і небезпечних речовин до проведення операцій з подрібнення або пресування транспортних засобів. Національні органи влади держав-членів будуть зобов'язані розробити та впровадити стратегії, спрямовані на виявлення й запобігання незаконної діяльності під час збирання, поводження та експорту транспортних засобів, що вийшли з експлуатації.

Із метою недопущення незаконного поводження та експорту транспортних засобів, що вийшли з експлуатації, а також для розв'язання проблеми так званих «зниклих автомобілів» сторони домовилися про запровадження заборони на експорт транспортних засобів, непридатних до експлуатації (застосовуватиметься через п'ять років після набуття чинності Регламентом). Крім того, було уточнено критерії, за якими вживаний транспортний засіб визнається таким, що вийшов з

²⁰ Circular economy: deal on new EU rules for the automotive sector. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20251209IPR32114/circular-economy-deal-on-new-eu-rules-for-the-automotive-sector>

експлуатації, а також перелік документації, необхідної для здійснення митного контролю.

Європейський Парламент і Рада ЄС досягли домовленості щодо нових правил захисту мандрівників у сфері пакетних подорожей²¹.

Європейський Парламент і Рада ЄС досягли домовленості щодо нових правил захисту мандрівників, які придбали пакетні подорожі, з урахуванням досвіду, набутого під час пандемії COVID-19, а також наслідків низки резонансних банкрутств у туристичному секторі.

Зокрема, оновленими правилами уточнюється визначення поняття «пакетна подорож», умови скасування поїздки, а також права мандрівників на отримання інформації, допомоги та відшкодування в різних ситуаціях, включно з випадками банкрутства організатора подорожі або виникнення надзвичайних обставин, що призводять до суттєвих перебоїв у подорожах.

Нові правила мають спростити розуміння того, які саме комбінації туристичних послуг вважаються пакетами та, відповідно, підпадають під захист закону. Чинну категорію «пов'язаних домовленостей щодо подорожі» буде скасовано, замінивши її єдиним визначенням і чіткими критеріями, що залежать від способу та моменту бронювання комбінації послуг. Якщо організатор пропонує клієнту додаткові туристичні послуги, які не утворюють пакет із раніше заброньованими, клієнта необхідно чітко та завчасно про це поінформувати.

Крім того, онлайн-договори, в межах яких взаємопов'язані процеси бронювання дозволяють легко комбінувати туристичні послуги від різних постачальників, вважатимуться пакетними подорожами за умови, що перший постачальник передає персональні дані мандрівника іншим постачальникам, а відповідний договір укладається протягом 24 годин.

Оновлені правила містять детальні положення щодо використання ваучерів, які стали поширеними під час пандемії Covid-19. Споживачі матимуть право відмовитися від ваучера та вимагати повернення сплачених коштів протягом 14 днів. Строк дії ваучерів не може перевищувати 12 місяців, а після його закінчення клієнтам має автоматично здійснюватися відшкодування вартості будь-яких невикористаних ваучерів.

Власники ваучерів повинні мати свободу використання їх для оплати будь-яких туристичних послуг, що пропонуються відповідним організатором подорожі, як у повному обсязі, так і частинами. Ваучери мають бути забезпечені гарантіями на випадок банкрутства та можуть бути продовжені або передані іншій особі один раз. Їхня номінальна вартість повинна відповідати щонайменше сумі відшкодування, на яку клієнт мав би право в разі грошового повернення.

²¹ Package travels: new rules on traveller protection. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20251127IPR31635/package-travels-new-rules-on-traveller-protection>

У разі банкрутства організатора подорожі клієнти повинні отримати відшкодування вартості скасованих послуг із фондів гарантій від банкрутства протягом шести місяців. У виняткових випадках цей строк може бути продовжено до дев'яти місяців.

Туристичні оператори повинні створити чіткий механізм розгляду скарг, щоб забезпечити швидке та ефективне вирішення спорів. Підтвердження отримання скарги має надходити протягом семи днів, а обґрунтовану відповідь на неї необхідно надати протягом 60 днів.

***Дослідницька служба
Верховної Ради України***

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*